

Resfria möten - varför och hur Sverige blir bäst i världen

Nyttan för människor, miljö och vad vi kan göra
för att fånga den

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Pandemin och det nya arbetslivet	5
Möten, resor och resfria möten i Sverige	7
Resfria möten i Sverige idag och imorgon	10
Värdet av resfria möten för Sverige.....	15
Sverige bäst i världen: vägkarta för att fånga nyttan	19
Appendix	26

Rapporten bygger på analyser av offentliga data och statistik om resor, fysiska möten och resfria möten. Därutöver har Cisco, i samarbete med Norstat, genomfört en användarundersökning av 1 000 chefer och anställda i Norden och intervjuat olika personalgrupper för att förstå mötesvanor, förändringar under pandemin samt tankar kring resfria möten i framtiden. Om ingen annan källa anges hänvisar statistik och citat kring inställning till, och användning av, resfria möten till nämnda undersökning och fokusgrupper.

Sammanfattning

Sverige och världen befinner sig i en historiskt svår situation – en pandemi som påverkar människors liv, hälsa och ekonomi, men som också tvingat oss att ändra på hur vi arbetar, reser och möter andra människor. Gradvis kommer en del saker att återgå till hur det var innan pandemin, men mycket som vi varit tvungna att förändra kommer också att bestå.

En förändring som kan komma att bestå är hur vi reser och möts i arbetslivet. Innan pandemin reste svenskarna årligen motsvarande 20 000 resor tur och retur till månen – bara till och från möten. Endast en dryg fjärdedel av våra externa möten skedde digitalt. När resor och fysiska möten har blivit svåra att genomföra under pågående pandemi har istället det digitala, resfria mötet blivit norm. Skiftet har skett av akut nödvändighet och har inte varit smärtfritt för alla. Men vi har samtidigt på kort tid tagit stora steg framåt i digitaliseringen, investerat i ny teknik och lärt oss nya arbetssätt som visat sig fungera bättre än vi trodde – tre av fem av dem som ställt om till digitala möten tycker att det gått bättre än förväntat. Två av fem säger att de kommer att resa mindre, och ha fler resfria möten, även efter pandemin.

Ett sådant skifte har ett stort värde för den enskilde, arbetsgivare och hela samhället. Den enskilde får mer flexibilitet och fritid och arbetsgivaren sparar in reskostnader och ökar sin produktivitet. Om endast 15-30 procent av de möten, som idag kräver en resa, genomförs digitalt, skulle det innebära ekonomiska vinster på 20-40 miljarder kronor för Sverige och en minskning av CO₂-utsläppen med 550,000 ton; produktiv

arbetstid på 20-40 miljoner timmar, som nu tillbringas bakom ratten eller i flygplatsens vänthall, skulle frigöras för arbete eller fritid.

Även jämställdheten skulle gynnas om fler kan delta i möten utifrån relevans och kompetens istället för möjlighet att resa – idag reser män oftare, längre och dyrare än kvinnor, som istället i högre grad väljer digitala, resfria möten.

En ökning av andelen resfria möten med 15-30 procent skulle innebära vinster på 20-40 miljarder kronor per år för Sverige och en minskning av CO₂-utsläppen med upp till 550,000 ton

Sveriges digitaliseringsmål är att vi ska vara bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter. Sverige är redan idag världsledande inom flera av digitaliseringens områden, med god infrastruktur, en teknikkunnig befolkning, myndigheter och företag i framkant – men för resfria möten finns det utrymme för förbättring. Medan Sverige är ett av de länder i världen med högst utgifter för tjänsteresor, är investeringarna i digital teknik för resfria möten försvinnande små även i internationell jämförelse. I Sverige motsvarar de 0,4 procent av reskostnaderna, en lägre andel än i de flesta OECD-länder. I exempelvis Finland är andelen dubbelt så hög, och i USA fyrdubbelt så hög.

Även inom Sverige är skillnaderna stora. Mer digitaliserade branscher och yrkesgrupper, så som kommunikationsbranschen eller

IT-specialister, håller 3–5 gånger fler resfria möten än de grupper som utnyttjar möjligheten minst.

Stat och regering, offentliga och privata arbetsgivare, samt systemleverantörer kan tillsammans vidta åtgärder för att Sverige

ska fånga nyttan av resfria möten. De kan utveckla strategi och styrning, normer och kultur samt den tekniska infrastrukturen för att skapa bästa möjliga förutsättningar för resfria möten.

Åtgärder för att fånga nyttan av resfria möten

	Stat och regering	Arbetsgivare	Systemleverantörer
Strategi och styrning 	 Utveckla och förtydliga regelverk och lagstiftning kring digitala möten Styra myndigheter i regleringsbrev	 Säkra nyttan genom strategier och uppföljning för resor, möten och digitala möten	 Samverka inom branschen för fler digitala möten i samhället, för tydliga nyttor och utbildning av användare
Normer och kultur 	Använda resfria möten som instrument för att nå miljö och klimatmål Utöka och permanenta REMM- och REDI-samarbetena	Bygga upp en god möteskultur genom utbildning och vägledning Skapa incitament och dela på vinsterna	
Teknik och infrastruktur 	Investera i digital infrastruktur för hela Sverige Säkerställa mötesinfrastruktur i toppklass för alla myndigheter Utveckla och garantera säkerheten	Erbjud rätt teknik och arbetsmiljö anpassat efter verksamhetens behov Investera i användarvänliga och öppna system Ta ett helhetsgrepp om säkerheten	Möjliggöra interoperabilitet mellan olika system Utveckla användarupplevelsen utifrån kundernas behov Erbjud högsta möjliga säkerhet

Pandemin och det nya arbetslivet

Ett skifte mot en ny normalitet

Vi befinner oss i en av de mest omvälvande tidsperioderna på två generationer. Coronapandemin orsakar stort mänskligt lidande och har kraftig negativ inverkan på ekonomin i hela världen. Pandemins långsiktiga effekter är ännu överblickbara, men det är troligt att många av de omställningar som individer, arbetsgivare och hela sektorer på kort tid nu tvingats till, kommer att bestå eller i grunden förändra hur vi interagerar, arbetar och rör oss i framtiden. Världen kommer att återgå till det normala, men det kommer att vara en ny normalitet.

”Det har varit en aha-upplevelse. Det fungerar mycket bättre än jag trodde”

Arbetslivet har för många förändrats i grunden. En tredjedel av svenskarna arbetar hemifrån och det fysiska mötet har ersatts av resfria möten, som genomförs med videoteknik. Tjänsteresor, konferenser och mässor har nästan helt ställts in. Samtidigt som aktiviteten i vissa sektorer bromsats in eller stannat av helt under pandemin, har utvecklingen inom digitalisering och nya, flexibla arbetsmodeller accelererat. Enskilda företag och myndigheter har tvingats till innovationer som tidigare framstod som otänkbara – sjukvård, fastighetsvisningar, stora konferenser, bröllop och begravningar har tillgängliggjorts digitalt. Samtidigt som många arbetstagare för första gången fått lära sig distansarbete och digital samverkan. På bara ett par månader har andelen svenskar som använder resfria mötesverktyg i arbetet ökat kraftigt.

Bestående förändringar i synen på arbetsplatsen

Omställningen har fört med sig stora utmaningar. Många har fått lära sig nya tekniker de inte är vana vid. Dagliga interaktioner och informella diskussioner med kollegor och kunder har försvårats och alla har inte hunnit anpassa sin arbetsmiljö. Arbetsbelastningen har ökat för vissa, med många möten tätt inpå varandra utan paus. De flesta upptäcker dock att omställningen fungerar långt bättre än vad de kunna föreställa sig. Nästan två av tre (58 procent) av svenska chefer och arbetstagare i Cisco/Norstats undersökning uppger att växlingen från fysiska till digitala möten gått bättre eller mycket bättre än förväntat. Flest positivt överraskade finns i de sektorer som innan pandemin hade relativt låg andel digitala möten, som till exempelvis industri- och byggsektorn samt besöksnäringen. Med minskat resande upplever många ökad produktivitet, minskad stress, större flexibilitet och mer tid för familjen. Redan innan coronapandemin hade Sverige Europas högsta andel som i någon mån arbetade hemifrån (37 procent)¹. Under pandemin har andelen ökat kraftigt och såväl anställda som beslutsfattare tror att acceptansen för och förväntningarna på blandade arbetsformer kommer att öka avsevärt. Flera företag överväger nu därför att erbjuda sina medarbetare möjligheten att arbeta hemifrån permanent.

Vid anställningar kommer kunskap om och vana av att genomföra och leda resfria möten att väga tungt. Arbetsgivare i olika branscher förbereder sig för att frågor kring distansarbete och digitala möten kan bli en del av avtal och arbetsbeskrivningar samt att

¹ Eurostat (2020): Employed persons working from home as a percentage of the total employment, by sex, age and professional status (%)

de behöver se över hur arbetsmiljöansvaret kan säkerställas när arbete flyttas ut från arbetsplatsen. Men också normen om vad som är en arbetsplats kan komma att förändras. Efterfrågan på, och utformningen av, kontorslokaler kommer att förändras när mer arbete utförs i hemmet.

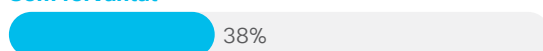
”Många har inte fått förtroendet att jobba hemifrån tidigare. Nu har chefer sett att det faktiskt händer saker. Det kommer att ändra sig radikalt och vara positivt för det personliga välmåendet”

Hur har omställningen till resfria möten fungerat?

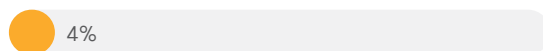
Bättre än förväntat

Som förväntat

Sämlre än förväntat

Källa: Cisco/Norstats undersökning

Förändrade resmönster

Resande inom och utanför landets gränser kommer att återupptas, men kommer under en lång tid att vara på lägre nivåer än innan krisen. Det är sannolikt att arbetsgivare i högre utsträckning kommer att göra riskanalyser innan resor godkänns, till skillnad mot innan när anställda själva i hög grad fattade beslut om tjänsteresor. Tre av fyra arbetsgivare i en global undersökning² tror också att vissa eller de flesta anställda kommer att vara ovilliga att resa, även sex månader efter att alla restriktioner har hävts. Utbudet kan också komma att vara lägre, särskilt flygresor förväntas bli dyrare och krångligare att genomföra: en genomsnittlig biljett kan i närtid kosta 50 procent mer när plan körs med fler tomma stolar för att

minska risken för smittspridning³, och vi kan tvingas vänta flera timmar innan avgång på flygplatsen till följd av ökade hygien- och säkerhetskrav. Redan nu införs krav på ansiktsmask samt tester på vissa flygplatser och servicen ombord har skurits ned av hygienskäl. Sammantaget förutspår den internationella luftfartsorganisationen IATA att flygmarknaden inte återhämtar sig förrän om tre år⁴.

Dessutom har många upptäckt att resor ofta inte är nödvändiga, 39 procent uppger i Cisco/Norstats undersökning att de kommer att resa mindre i tjänsten efter pandemin och istället ha fler digitala möten. Bara en av tjugo tror att de kommer att resa mer. Av de som förväntar sig att de kommer att ha fler digitala möten hänvisar var tredje (36 procent) till ny kunskap/erfarenhet av digitala lösningar som de inte hade innan pandemin. Många arbetsgivare kommer att tänka mer strategiskt kring var de anställda befinner sig och hur de rör sig – var fjärde chef (23 procent) uppger att deras organisation kommer att ta fram en ny policy för möten och affärsresande, eller förändra sin befintliga policy, efter pandemin.

I dessa förändringar, som tvingats fram av nödvändighet, ligger en positiv potential för ett mer hållbart arbetsliv. De organisationer som hittar rätt balans mellan digitala arbetssätt och det traditionella fysiska mötets styrkor möjliggör ett produktivare, kostnadseffektivare och miljövänligare arbetsliv med större flexibilitet och mer fritid. För landet som helhet finns ett tillfälle att ta ett stort steg i riktning mot regeringens

”Jag tror att många har lärt sig jobba digitalt, så man kommer inte att resa på samma sätt som innan”

digitaliseringsstrategis övergripande mål: att Sverige ska vara bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter.

² Global Business Travel Association (Maj 2020): 2020 Coronavirus Poll May 20, 2020

³ IATA (Maj 2020): IATA Calls for Passenger Face Covering and Crew Masks (press release)

⁴ IATA / Tourism Economics (April 2020): Air Passenger Forecasts

Möten, resor och resfria möten i Sverige

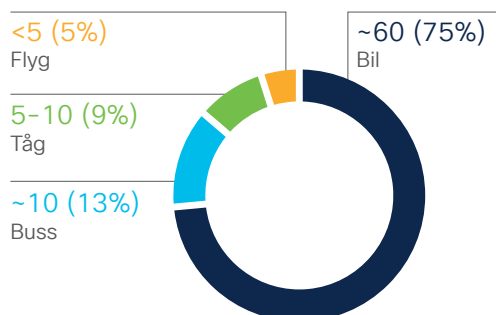
Affärsresande och möten idag

Vi svenskar har många möten. Vi möts för att planera, presentera, stämma av, lösa problem, skapa, illustrera, sälja, lära in, lära ut och lära känna.... I genomsnitt har svenska tjänstepersoner möte 4,7 gånger,

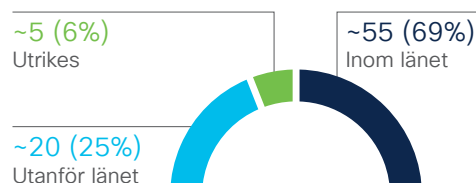
eller fem timmar per vecka.⁵ Många av våra möten är utanför den egna arbetsplatsen eller kontoret och kräver resor.⁶ Totalt reser vi varje år ~1,5 miljarder mil till och från möten - 20 000 resor tur och retur till månen! Oftast reser vi kortare sträckor, och oftast i bil.

Flest antal resor görs med bil...

Miljoner mötesresor per år

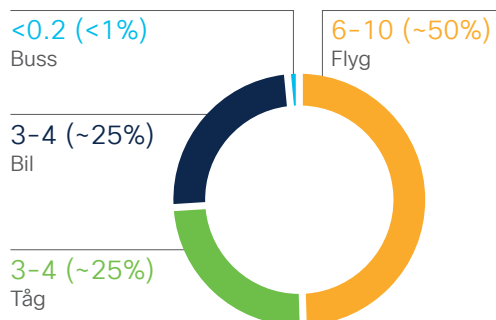

... och inom länet

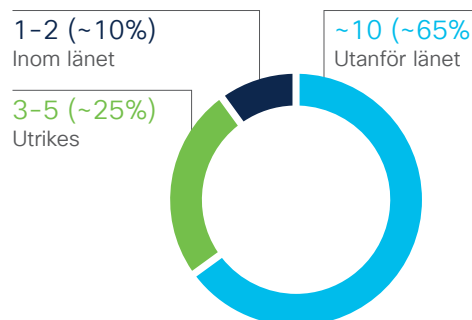

Längst sträckor färdas vi med flyg...

Miljarder km mötesresor per år

...och mestadels inrikes

Källa: Egna beräkningar baserade på Trafikanalys Resvaneundersökning samt Cisco/Norstats undersökning

⁵ Svenska Möten 2019 (2020): En kartläggning av möten och möteskultur i svenska organisationer

⁶ I denna rapport avses med resa alla typer av transporter utanför den egna arbetsplatsen, och med resa till möte alla sådana resor vars huvudsyfte är att träffa andra personer i professionella sammanhang.

I snitt genomför vi 15 resor per person, men med stora skillnader – till exempel gör män nästan dubbelt så många resor till möten som kvinnor, och de väljer oftare flyget. Det förklaras troligen till viss del av skillnader i yrken och roller, men differensen kvarstår för män och kvinnor som har liknande befattningar och reser i tjänsten: männen reser oftare, och kvinnor har fler digitala möten. En ökning av andelen digitala möten skulle därmed potentiellt kunna bidra till att ge kvinnor en ökad chans att delta och att ”rätt person är i rätt möte” än vad som är fallet idag.

Män gör nästan dubbelt så många mötesresor som kvinnor

Genomsnittligt antal mötesresor per år

Källa: Egna beräkningar baserat på Trafikanalys Resvaneundersökning

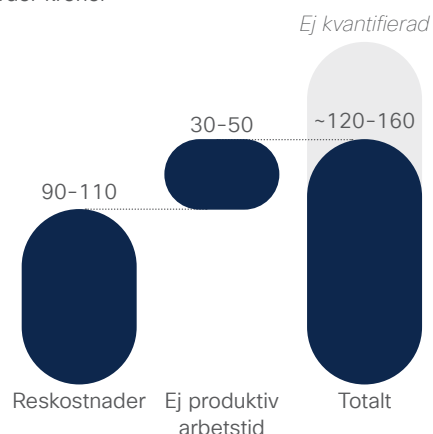
Resor till möten medför en stor kostnad – i pengar, tid och för miljön. De direkta utgifterna för transporter, boenden, måltider och traktamenten uppgår till cirka 90–110 miljarder kronor per år. Därtill kommer produktionsbortfall på närmare 30–50 miljarder bara för de 100–150 miljoner restimmarna med låg produktivitet (det tillkommer också en produktivetsminskning av att, innan och efter möten, befinna sig borta från sin arbetsplats, men den är svår att kvantifiera). Även miljökostnaden är stor: våra mötesresor släpper ut 1,5–2

miljoner ton koldioxid, motsvarande närmare 5 procent av Sveriges totala utsläpp, samtidigt som Sverige har en stor utmaning i att nå målet om 70 procent lägre utsläpp från transportsektorn 2030, eller netto nollutsläpp 2045.

Sverige är, näst efter Danmark, det land i världen med högst utgifter för tjänsteresor i relation till arbetskraftens storlek. En position som – utöver vår förkärlek för möten – kan förklaras av en öppen och exportberoende ekonomi i Europas geografiska utkant, med stora avstånd även inom landet och ett högt kostnadsläge för transporter. Den stora kostnaden pekar samtidigt på den stora potentialen för resfria möten i Sverige.

Mötesresor medför stora kostnader

Miljarder kronor

100–150 miljoner timmar

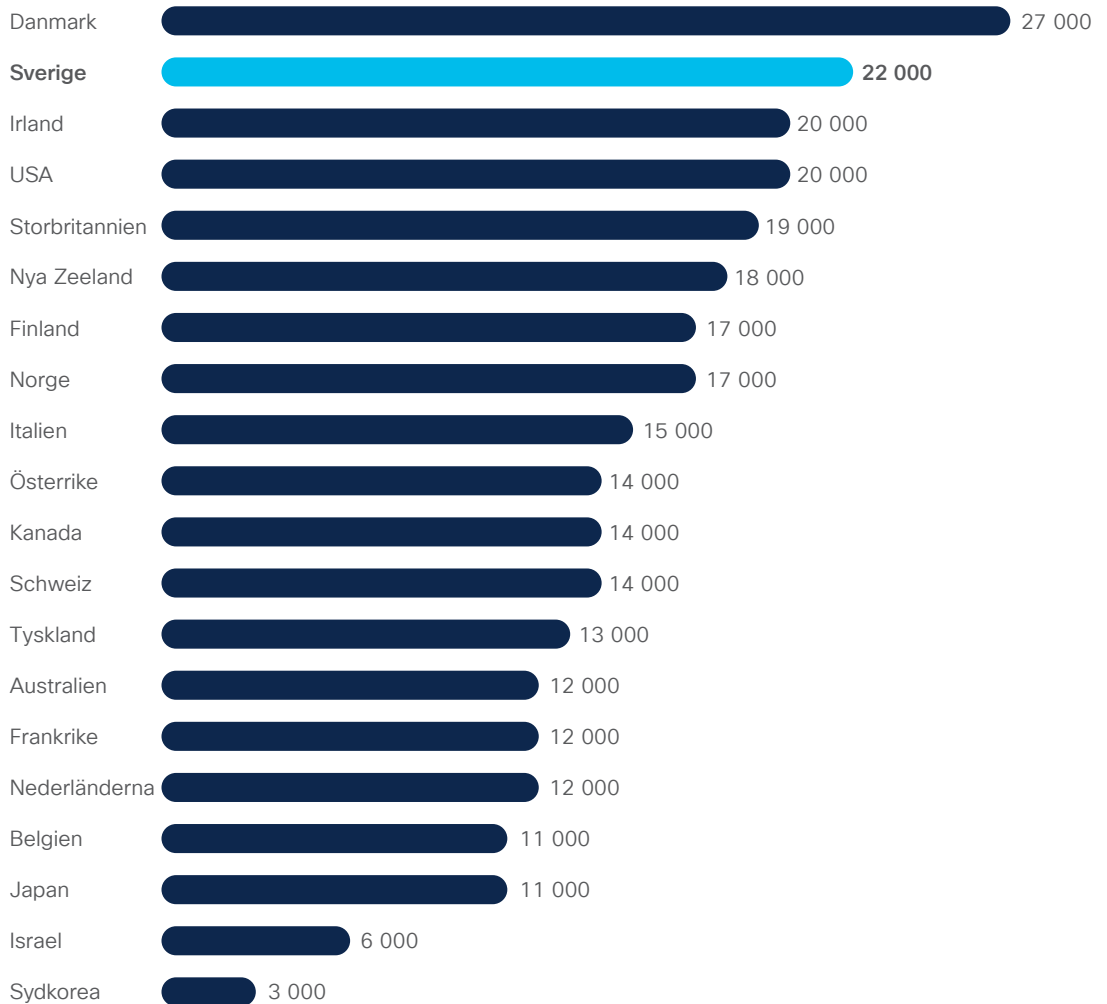
1,5–2,0 miljoner ton CO₂

Källa: Egna beräkningar baserade på Trafikanalys Resvaneundersökning samt Cisco/Norstats undersökning

Vi spenderar mer på mötesresor än de flesta jämförbara länder

Årlig kostnad för tjänsteresor per anställd, kronor

Källa: World Travel & Tourism Council (2020) – Business Tourism Spending 2019

Resfria möten i Sverige idag och imorgon

Många möten sker redan digitalt. 85 procent av privatanställda tjänstepersoner, och 70 procent av de offentliganställda, genomförde minst ett fåtal möten på distans 2019. Enligt Cisco/Norstats undersökning genomfördes i snitt en dryg fjärdedel (28 procent) av alla externa möten – innan pandemin – digitalt. Stora företag och myndigheter, som ofta har flera arbetsställen, har fler digitala möten än små och medelstora. Branscher som generellt kommit längre i sin digitalisering, som finans- och kommunikationssektorerna, har även digitaliserat sina möten i högre utsträckning än exempelvis industrin, välfärdssektorn och besöksnäringen.

Alla grupper har minst fördubblat antalet digitala möten i samband med pandemin, och störst har ökningen varit i de sektorer som hade lägst andel resfria möten i utgångsläget – en outnyttjad potential har blottats.

Även bland olika personalgrupper finns skillnader. De som är yrkesverksamma inom IT har också, med stor marginal, störst andel digitala möten; även personer med analytiska och administrativa yrken väljer ofta resfritt. Lägst andel digitala möten har personer inom utbildning och forskning, de med kreativa yrkena med behov av hands-on samarbete, säljare som behöver en nära relation till kunden och där produkten behöver visas upp. Chefer har en låg andel digitala möten och tillhör den grupp som reser oftast och dyrast. Chefer är också oftare än andra grupper oroad över säkerheten i digitala möten.

“Det som är lite känsligt vill man fortfarande ta fysiskt”

Yngre möts digitalt något oftare än äldre, och kvinnor har en avsevärt större andel resfria möten än män, både innan och under pandemin.

Telia sänkte reskostnaderna med 70 procent¹

Sedan 2001 har Telia genomfört ett långsiktigt förändringsarbete för att sänka reskostnader och CO₂-utsläpp genom att öka antalet resfria möten. Fokus har varit på att minska flygresor och att ändra en kultur där affärsresande gav status.

Genom att sätta ett mål för hur mycket reskostnaderna skulle minska och introduktionen av en mötespolicy flyttades fokus från detaljer som till exempel val av färdmedel till den mer centrala frågan: Om ett möte är nödvändigt, hur ska det genomföras för att bli så ekonomiskt, effektivt och miljövänligt som möjligt? Investeringar i resfri möteteknik förbättrade kommunikationen och användarupplevelsen, vilket möjliggjorde omställningen.

Över tid har Telia femfaldigat antalet resfria möten, sänkt reskostnaderna med 72 procent per anställd, (motsvarande 240 miljoner kronor), sänkt koldioxidutsläppen med ungefär lika mycket, gjort stora tidsbesparingar och även ökat jämställdheten.

“Den stora framgångsfaktorn för oss har varit att titta på vad vi kan ersätta resandet med. För oss har det varit viktigt att det har funnits bra videokonferensutrustning. Eftersom det krävs en kulturförändring för att dra ned på resandet är det viktigt att det är enkelt att ha videomöten – och att det verkligen funkar”

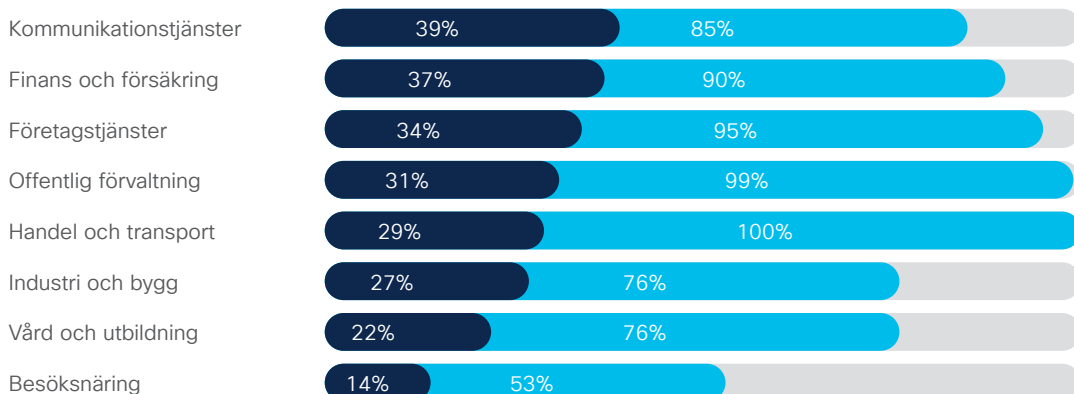
¹ Telia Sverige (2018): Tre konkreta steg att minska resande

Resfri mötesandel

% av totala relevanta möten

● Innan pandemin ● Under pandemin

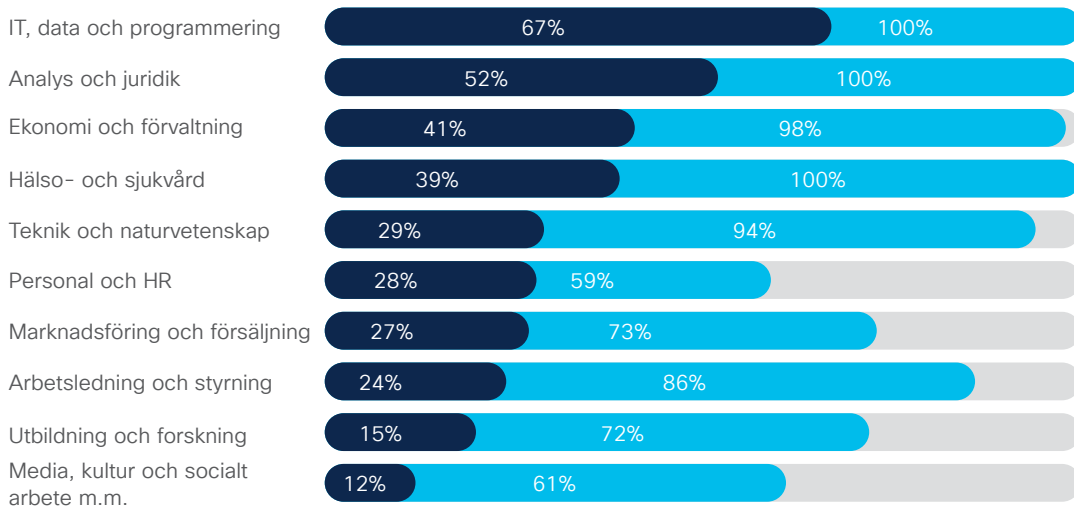
Alla sektorer mer än fördubblade andelen resfria möten

Större företag har högre andel resfria möten

Administrativa yrken har störst andel resfria möten

Yngre har högre andel resfria möten än äldre

Kvinnor har högre andel resfria möten än män

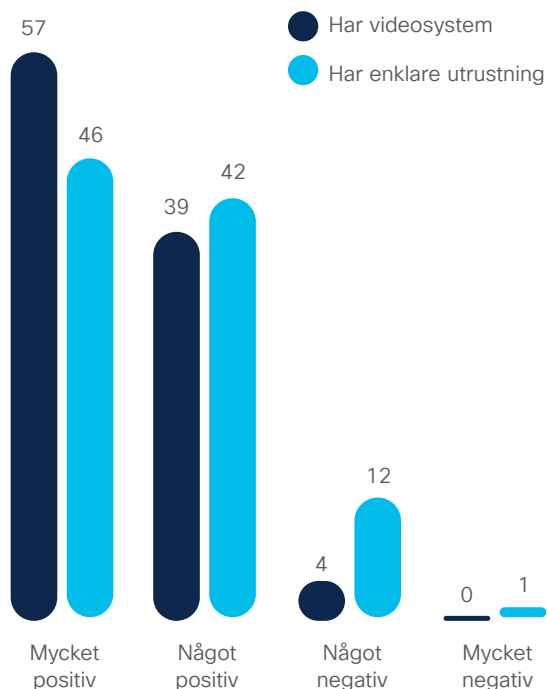
Källa: Cisco/Norstats undersökning

En majoritet av de svarande (89 procent) har en positiv eller mycket positiv inställning till resfria möten. I alla ålders- och yrkesgrupper, liksom i olika branscher och organisationstyper, är fler positiva än negativa till digitala möten. Förutsättningarna på arbetsplatsen påverkar de anställdas inställning till möten. Personal som erbjuds utbildningar i digital möteteknik är mer positiva än de som inte får det, men viktigast är vilken utrustning som finns på plats: nöjdast (95 procent positiva) är de som har videosystem (programvara och videokonferensutrustning) på sin arbetsplats, vilket belyser betydelsen av kvaliteten i mötesupplevelsen. För även om ett enkelt videosamtal i telefonen eller på en bärbar dator fyller en viktig funktion, är upplevelsen

“Vi har en videokonferens-anläggning. Det är en stor skillnad i mötesupplevelsen, det känns som att man sitter i samma rum”

Användare med videosystem är mer positiva till resfria möte

Inställning till resfria möten

Källa: Cisco/Norstats undersökning

av närhet och kontakt, ofta avgörande för dem som oftast, och med bäst resultat, byter ut fysiska möten mot resfria möten.

Vi svenskar väljer, i ett normalläge utan restriktioner, resfria möten främst för att spara tid. Fler än hälften (59 procent) anger detta som huvudskäl

för att byta ut resor mot digitala möten. Kostnadsbesparingar är också viktiga men ungefär lika många anger möteseffektivitet och att fler relevanta personer kan delta som skäl. Resfria möten upplevs ofta som mer strukturerade och fokuserade på ämnet, med större möjlighet för alla att få ordet. Miljövinster är också ett viktigt skäl – ett möte med resa släpper ut 150–2000 gånger mer koldioxidutsläpp än ett resfritt möte, beroende på resans längd och transportslag. Resfritt ökar också möjligheten för deltagare långt bort att delta och ger ökad flexibilitet och möjlighet att delta vid tillfällen där ett möte i vanliga fall ställts in, till exempel på grund av inställda tåg eller flyg. Informativa möten och avstämningar anses också bli effektivare när de sker digitalt. När man istället möts fysiskt, så är det för den personliga kontaktens, spontanitetens, gruppdynamikens och de informella samtalens skull – fikarummet är ännu inte digitaliserat. Många anser att exempelvis sälj- uppstarts- och kreativa möten fungerar bättre fysiskt, eller tror att det är svårare att

“Ibland måste man helt enkelt vara på plats, man kanske måste se det med egna ögon, eller höra hur dom suckar/stönar kring vissa saker”

hantera vissa känsloladdade, negativa och personliga diskussioner digitalt. Andra reser för att de upplever effektiviteten som högre, för att de måste, eller av gammal vana – detta är det fjärde vanligaste skälet till att man reser till möten.

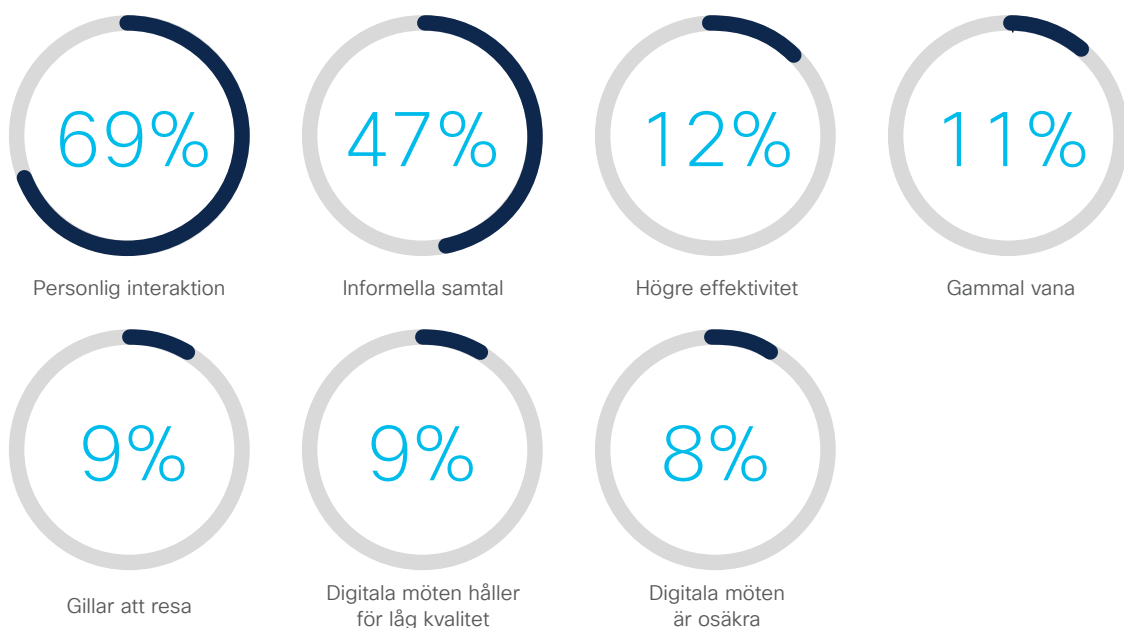
Möten görs resfritt för tids-, kostnads och effektivitetsvinster

Vanligaste anledningarna för att ha resfria möten innan pandemin

Möten görs fysiskt för personlig och informell kommunikation

Vanligaste anledningarna för att ha fysiskt möte innan pandemin

Källa: Cisco/Norstats undersökning

Trots de stora kostnaderna för möten och resor, och att många reser endast av gammal vana eller för att de tycker det är roligt, är det bara en fjärdedel (26 procent) av arbetsgivarna som har en policy för resor, möten och resfria möten. 40 procent av arbetsgivarna följer upp kostnaderna eller tidsåtgången för möten och resor. Högst andel med en befintlig policy finns inom finans och försäkring samt offentlig sektor, men även här är det endast 37 respektive 31 procent som har en policy. I de fall en policy finns handlar den oftast om hur transport till mötet ska gå till, snarare än om under vilka förutsättningar det alls ska ske fysiskt. 16 procent vet inte om det finns en policy, vilket riskerar att göra den styrning som finns verkningslös.

Ökat behov av utbildning, säkerhet och medvetenhet

Arbetsgivare har under pandemin upplevt ett ökat behov av att utbilda sina anställda i digital mötesteknik. Många efterlyser mer vägledning kring hur digitala möten genomförs bäst, och hur arbetsgivare och arbetstagare ska hantera de arbetsmiljöförändringar som en övergång till digitala möten innebär. Det saknas ofta en möteskultur där resfria möten är en naturlig del med utvecklade normer kring förväntningar på tillgänglighet, om video ska vara på- eller avslagen, hur alla kommer till tals och hur blandade möten bäst genomförs där vissa deltagare är med fysiskt och vissa digitalt.

De tekniska förutsättningarna, god ergonomi i hemmet och hur arbetsplatsen kan anpassas för ett större behov av tysta rum är också frågor som arbetsgivare lyfter.

”Vi kommer att lära oss att arbeta på det här sättet, vi lär oss nu tips och tricks och har redan kommit förbi de första hindren”

Med ökat distansarbete under coronapandemin hanteras information på nya sätt som har implikationer för cybersäkerheten. Redan innan coronapandemin kostade cyberbrott årligen ~600 miljarder dollar globalt⁷ och ökat distansarbete och osäkra former av digitala möten skapar nya säkerhetsproblem. Sverige är högt placerat vad gäller medvetenheten om cybersäkerhet bland beslutsfattare, men fortfarande har bara hälften av svenska företag styrdokument kopplat till cybersäkerhet. Åtta procent väljer att inte genomföra vissa former av resfria möten på grund av säkerhetsbrister. Bland dessa är beslutsfattare överrepresenterade. Säkerhetsmedvetenheten är generellt relativt låg i andra grupper. Det förutsätts i hög utsträckning att det är någon i organisationen som har sett till att de digitala mötesformerna som finns är säkra. Medvetenheten är också låg om de lösningar som kan göra det resfria mötet lika säkert som det fysiska.

7 McAfee (2018): Economic impact of Cybercrime - No slowing down. February 2018

Värdet av resfria möten för Sverige

Coronapandemin har tvingat oss att mångdubbla antalet digitala möten jämfört med tidigare. Alternativet att resa och mötas fysiskt finns ofta inte. Hundratusentals arbetstagare har lärt sig arbeta mer digitalt när företag och organisationer i alla sektorer har ställt om delar av sin verksamhet och investerat i teknik och kompetens för att utnyttja möjligheterna till digital samverkan. Dessa resurser och erfarenheter kommer att finnas kvar även när resande är ett alternativ igen, och därav har man förutsättningarna att fortsatt prioritera resfria möten framför fysiska.

visat sig fungera bäst. Även en sådan relativt blygsam ökning skulle ha ett mycket stort värde för individer, organisationer och det svenska samhället som helhet.

Även resfria möten kräver investeringar, men i jämförelse med många andra åtgärder framstår resfria möten som kostnadseffektiva, enkla att genomföra och med hög potential: ekonomiska vinster på 20–40 miljarder kronor⁸, frigjord produktiv eller ledig tid på 20–40 miljoner timmar och en halv miljon ton CO₂-ekvivalenter som sparas – samtidigt som anställdas frihet och flexibilitet ökar.

Potentialen är stor i alla ekonomiska sektorer. Störst är den för företagstjänster som sysselsätter en stor del av arbetskraften och där resande är en stor utgiftspost. Industri och bygg har också stora möjligheter tack vare sektorns storlek. Sett till möjliga besparingar per anställd har framförallt finanssektorn, men även offentlig förvaltning, stor potential.

Vissa delar av den ekonomiska nyttan innebär en överflyttning av vinster från en ekonomisk sektor till en annan och geografiskt. Besparingar på transporttjänster motsvaras av lägre omsättning för transportföretag, uteblivna utlandsresor innebär att konsumtion flyttas från andra länder till Sverige. Vissa sektorer eller regioner som idag drabbas hårt av pandemin kan se bestående nedgångar, och kan behöva ytterligare stöd av samhället för att klara en långsiktig omställning. Men stora delar av värdet är rena samhällsvinster som kommer alla tillgodo – mindre miljöfarliga utsläpp, ökad produktivitet i näringslivet samt mer fritid och flexibilitet för de anställda.

15-30% fler resfria möten skulle ge stora vinster

20-40 miljarder i lägre reskostnader och frigjord produktiv arbetstid, vilket motsvarar **1/4 av all bolagsskatt** som betalas i Sverige

20-40 miljoner timmar tidsbesparing, vilket motsvarar arbetstiden för alla Sveriges **poliser och brandmän**

~250 000-550 000 ton CO₂ ekvivalenter lägre utsläpp, vilket motsvarar **~200 000 resor tur och retur till Thailand**

Källa: Egna beräkningar baserade på SCB/Tillväxtverkets statistik över svenskars resande, Trafikanalys Resvaneundersökning, Trafikverkets estimat för produktiv arbetstid vid resor i tjänsten samt trafikdata från olika myndigheter

Att växla 15 till 30 procent fler externa möten till resfri form, jämfört med innan pandemin, skulle för många innebära en relativt liten omställning. Oftast räcker det att hålla fast vid de arbets sätt som ändå

⁸ Se metodavsnitt i appendix för genomgång av hur potential har beräknats

Tre exempel på nyttan av fler resfria möten

En statlig myndighet med fem regionkontor och huvudkontor i Stockholm, cirka 500 anställda och en budget på 500 miljoner kronor. Hälften av medarbetarna reser en gång i veckan till möten inom länet, varannan vecka inom landet för möten på regionkontoren med externa intressenter och samarbetspartners samt för att delta i konferenser och utbildningar.

Genom att göra en resa per månad inom länet och tre inrikesresor per år resfria (25 procent färre mötesresor) kan myndigheten spara **7 miljoner kronor per år, motsvarande ~15 000kr per anställd, ~25 000 timmar i minskad restid och 85 ton CO₂-utsläpp.**

Ett regionalt tjänsteföretag – en entreprenörsdriven redovisningsbyrå i Dalarna som hjälper småföretag och bostadsrättsföreningar. Företaget har 20 anställda och cirka 20 miljoner kronor i omsättning med 5 procent vinstmarginal (1 miljon kronor). Medarbetarna gör i genomsnitt ett kundbesök om dagen, oftast med bil inom länet. Därutöver reser de inrikes en gång i kvartalet för konferens eller utbildning.

Genom att göra en utbildning per år och 1–2 kundmöten per vecka resfria (25 procent färre resor) kan företaget **spara 500 000 kronor per år, motsvarande ~20 000 kronor per anställd eller en ökning av vinstmarginalen med 2–3 procentenheter, ~1000 timmar i minskad restid och 6 ton CO₂-utsläpp.**

Ett exportföretag med produktion i Småland som har en marknadsledande position på komponenter för fordonsindustrin. Företaget har 1,5 miljarder kronor i omsättning med 10 procent vinstmarginal samt ~1 000 anställda där 30 procent av personalen är beslutsfattare, inköpare och säljare som reser i arbetet. Dessa gör i genomsnitt en resa inrikes och en internationellt i månaden för besök hos kunder, underleverantörer och samarbetspartners.

Genom att göra en resa per månad resfri kan företaget spara **15 miljoner kronor per år, motsvarande ~30 000 kronor per anställd eller ökning av vinstmarginalen med en procentenhet, ~9 000 timmar i minskad restid och ~190 ton CO₂-utsläpp.**

För beräkningar se metodavsnitt i Appendix

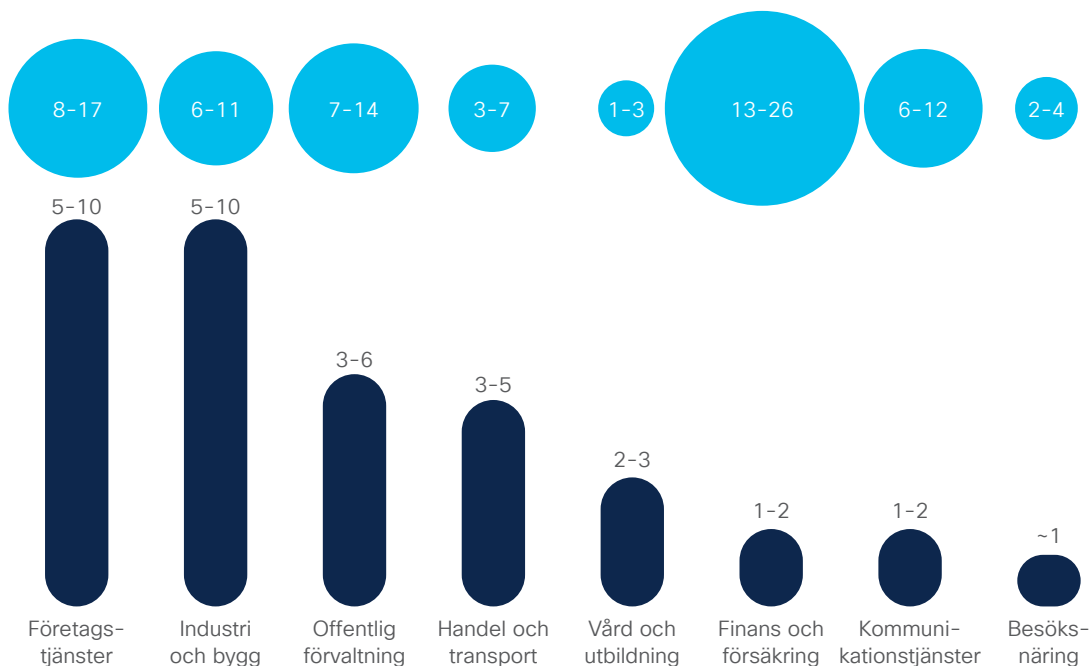

Störst potential finns inom företagstjänster, industri och bygg samt offentlig förvaltning

Besparingspotential vid 15-30% fler resfria möten, miljarder kronor per år

● Per anställd, tusentals kronor

Källa: Egna beräkningar baserade på SCB/Tillväxtverkets statistik över svenskaras resande, Trafikanalys Resvaneundersökning, Trafikverkets estimat för produktiv arbetstid vid resor i tjänsten samt trafikdata från Swedavia

I andra sammanhang möjliggör digitala möten och interaktioner nytta och värden utöver de som kvantifierats i exemplen ovan. Jämlikheten ökar då kvinnor – som reser mindre än män och redan idag håller fler digitala möten – får möjlighet att delta i fler relevanta möten och sammanhang. Tillgängligheten kan öka, och vardagen underlättas för andra grupper som har svårt att ta sig till ett möte. Möjligheten att arbeta produktivt hemifrån kan för många pendlare frigöra flera timmars fritid varje dag. Fler kan få möjlighet att leva och driva företag på landsbygden. Digitala vårdmöten bidrar till kostnadseffektivare, tillgängligare och i förlängningen bättre sjukvård. Rättsprocesser blir tryggare och effektivare

genom att vittnen kan delta via video vilket redan idag är möjligt då alla Sveriges domstolar är utrustade med modern och säker videokonferensteknik. Samtidigt kan den digitala tekniken möjliggöra även personliga möten och sociala kontakter mellan människor som annars inte hade kunnat träffas eller delta i gemensamma evenemang, på grund av geografiska avstånd eller andra fysiska hinder.

Med en övergång till fler resfria möten som genomförs på ett medvetet och strategiskt sätt kan företag och organisationer i alla sektorer fånga värdet för miljö, tid och ekonomi utan stora förändringar eller kostnader.

Stort värde av digitala vårdmöten

Digital teknik i hälso- och sjukvården kan ge stora samhällsekonomiska vinster, öka tillgängligheten och förbättra vårdkvaliteten. Störst potential finns inom digital interaktion och vårdkonsultationer på distans som kan ge långsiktiga samhällsekonomiska vinster som inom fem år uppgår till 20 miljarder kronor per år¹.

Mer effektiva flöden kan skapas där digital sjukvårdsupplysning leder vidare till en internetbaserad konsultation med läkare och annan vårdpersonal via video. För vårdcentraler och specialistmottagningar innebär det en avlastning och mindre administration samt ökad möjlighet att skapa effektivare möten. Vårdtagaren kan snabbare komma i kontakt med specialistvård innan situationen försämrats, vilket sänker vårdkostnaderna och minskar sjukskrivningar.

Framväxten av privata digitala vårdgivare har påbörjat omställningen och lett till att regionerna infört digitala mötesplattformar. Under coronapandemin har denna verksamhet accelererat, exempelvis har antalet digitala vårdmöten sexdubblats på Jönköpings läns egen digitala vårdplattform Vårdcentralerna Bra Liv och har hjälpt till att säkerställa vård även för individer med svagare hälsa. Trots det är en låg andel av vårdmöten digitaliserade i dagsläget, och här finns ytterligare potential att fånga stora värden.

20 miljarder
i besparing

Videoteknik i svenska domstolar

Videolänk och digitaliseringen är ett viktigt verktyg för rättssäkerhet och effektivitet i Sveriges Domstolar. Alla 650 förhandlingssalar i Sveriges Domstolar är idag utrustade med modern videoteknik för bland annat vittnesmål och simultantolkning på distans², och tack vare att tekniken finns på plats kan domstolarna nu också genomföra förhandlingar med parter som inte kan resa till domstolen på grund av pågående pandemi.

Färre resor till domstolarna medför förutom tidsvinster också samhällsekonomiska besparingar i form av minskade rättegångskostnader. Andra positiva effekter är att förhör och vittnesmål via video bidrar till färre inställda rättegångar, förbättrad rättssäkerhet och ökat vittnesskydd. Tolkar kan nu vara tillgängliga för fler förhandlingar än tidigare där långa resor varit nödvändiga. Vittnesskydd och rättssäkerhet i brottsmål ökar också när vittnen kan delta utan att fysiskt befinna sig i rättegångssalen.

¹ McKinsey & Company (2017): Möjligheter för Sverige i digitaliseringens spår: Värdet av digital teknik i den svenska vården

² Domstolsverket (2020): Kraftig ökning av domstolarnas användning av videoteknik

Sverige bäst i världen: vägkarta för att fånga nyttan

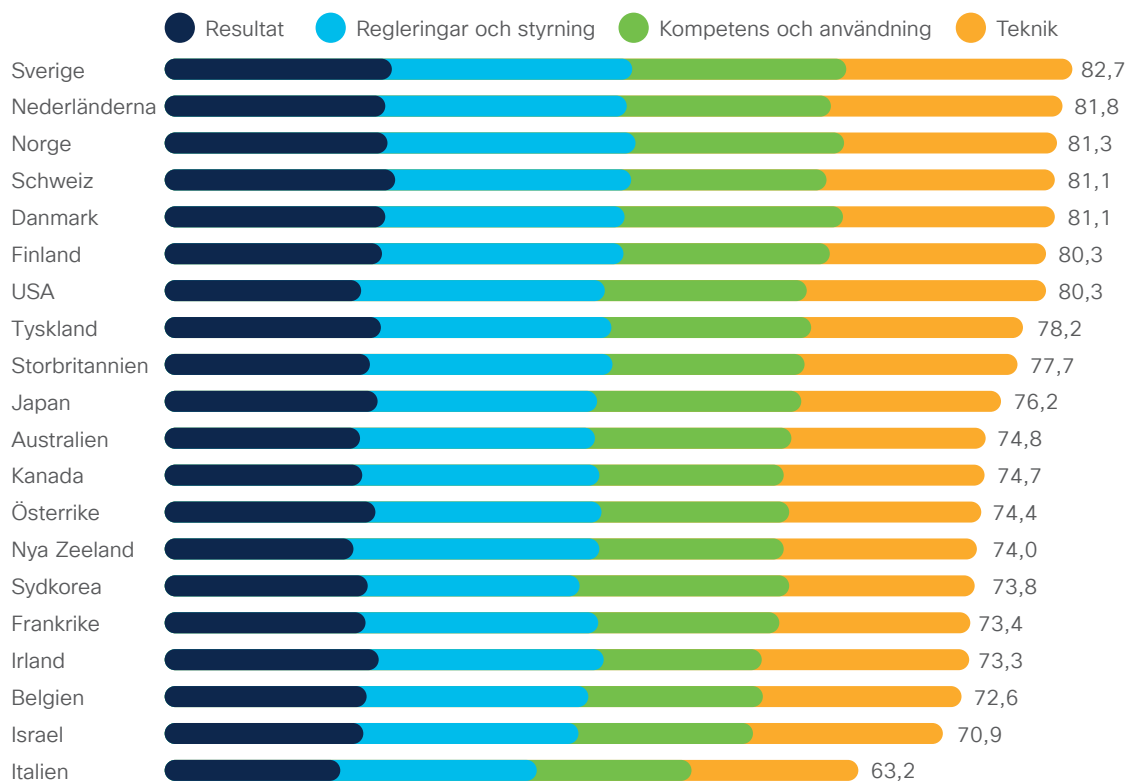
Sverige i internationell jämförelse

Sverige ska enligt regeringen vara bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter. Med många möten och höga kostnader för resor är potentialen i just digitala resfria möten särskilt stor i Sverige, även internationellt sett. Och förutsättningarna är utmärkta för Sverige att bli bäst i världen – inte bara i meningen att hålla många resfria möten, utan att det

sker genomtänkt, med god tillgänglighet och delaktighet samt med hög teknisk kvalitet och säkerhet. Sverige har god digital infrastruktur, en digitalt kunnig befolkning och en tradition av att tidigt anamma nya tekniker. I internationella mätningar av digital mognad och förutsättningar på dessa dimensioner placerar sig Sverige högt, ofta i världstopp. I digitaliseringsindexet *Network Readiness Index*, rankas Sverige exempelvis bäst i världen baserat på dimensionerna resultat av digitalisering, reglering och styrning, kompetens och användning samt teknik.

Sverige toppar digitaliseringsindex

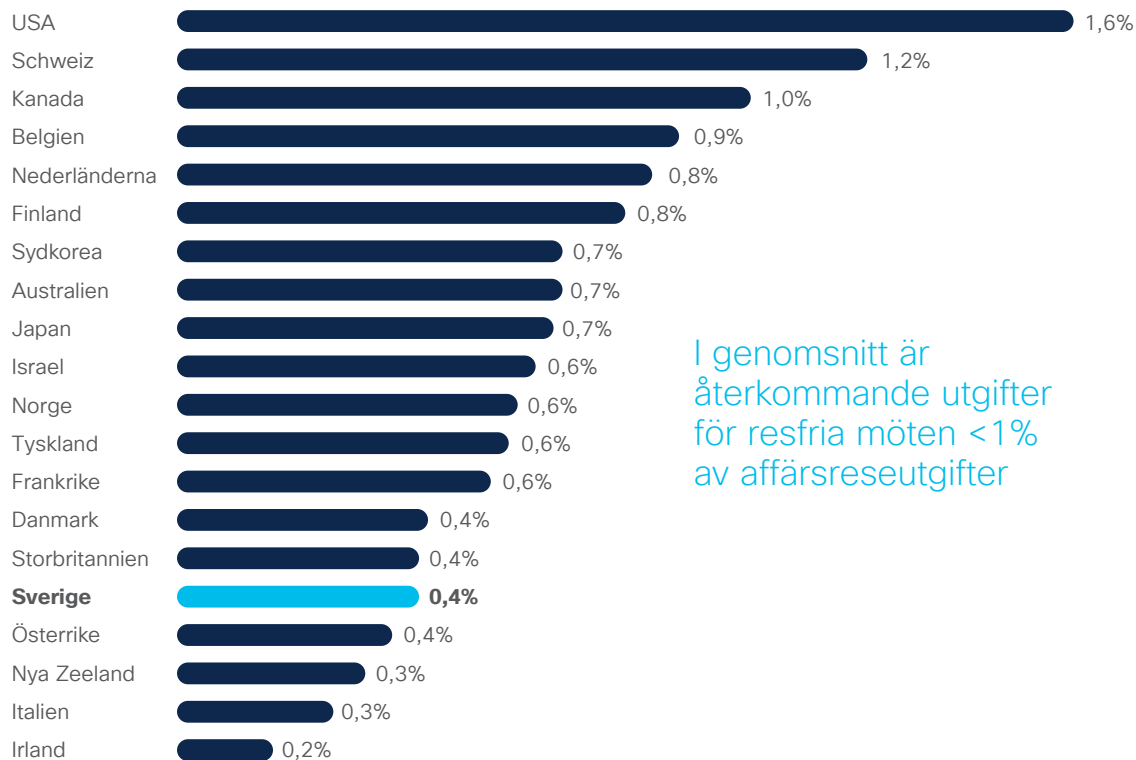
Digitaliseringsindex för de 20 största OECD-ekonomierna

Källa: Portulans Institute (2020) – Network Readiness Index 2019

Sverige lägger relativt sett mindre på resfria möten än jämförbara länder

Återkommande utgifter för resfria möten/utgifter för fysiska möten

I genomsnitt är återkommande utgifter för resfria möten <1% av affärsreseutgifter

Kommentar: Indexet är baserat på licenskostnader för videokonferens och samarbetsverktyg, delat med tjänstereskostnader per land, indexerat efter det ledande landet
 Källa: IDC (2020) - IDC Semiannual Software Tracker, revenue for conferencing and team collaborative applications 2019; World Travel & Tourism Council (2020) Business Tourism Spending 2019

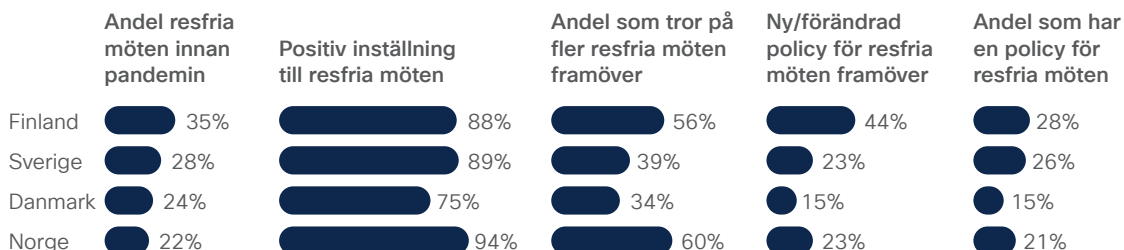
Svenska organisationer tycks dock inte investera i digital mötesteknik proportionerligt när man ser till potentialen, behoven och de goda förutsättningarna. Sverige ligger i världstoppen vad gäller utgifter för affärsresor, medan investeringarna i digital teknik för resfria möten är försvinnande små även i internationell jämförelse. I Sverige motsvarar de 0,4 procent av reskostnaderna, en lägre andel än i våra nordiska grannländer och de flesta OECD-länder, även sådana med mindre potential eller digitaliseringsgrad. I exempelvis Finland är andelen dubbelt så hög, i Schweiz tre gånger högre, och i USA fyrdubbelt så hög.

Analysen är förvisso indikativ och ofullständig, men Cisco/Norstats

undersökning bekräftar och förstärker bilden. Endast 51 procent av de svenska svarande har tillgång till professionell programvara och 30 procent till videosystem, vilket kan påverka säkerhet, möteskvalitet, kontakt med andra deltagare och effektivitet i svenska resfria möten.

Från ett nordiskt perspektiv är bilden liknande i alla länderna, men med ett par intressanta skillnader. Genomgående står Finland ut med högst andel resfria möten, där flest svarande tror på en ytterligare ökning och mer styrning av möten och resor efter pandemin. Danskarna sticker ut som mest negativt inställda till resfria möten. Sverige har goda förutsättningar att öka andelen resfria möten tack vare hög andel med positiv inställning.

Finland leder i en nordisk jämförelse

Källa: Cisco/Norstats undersökning

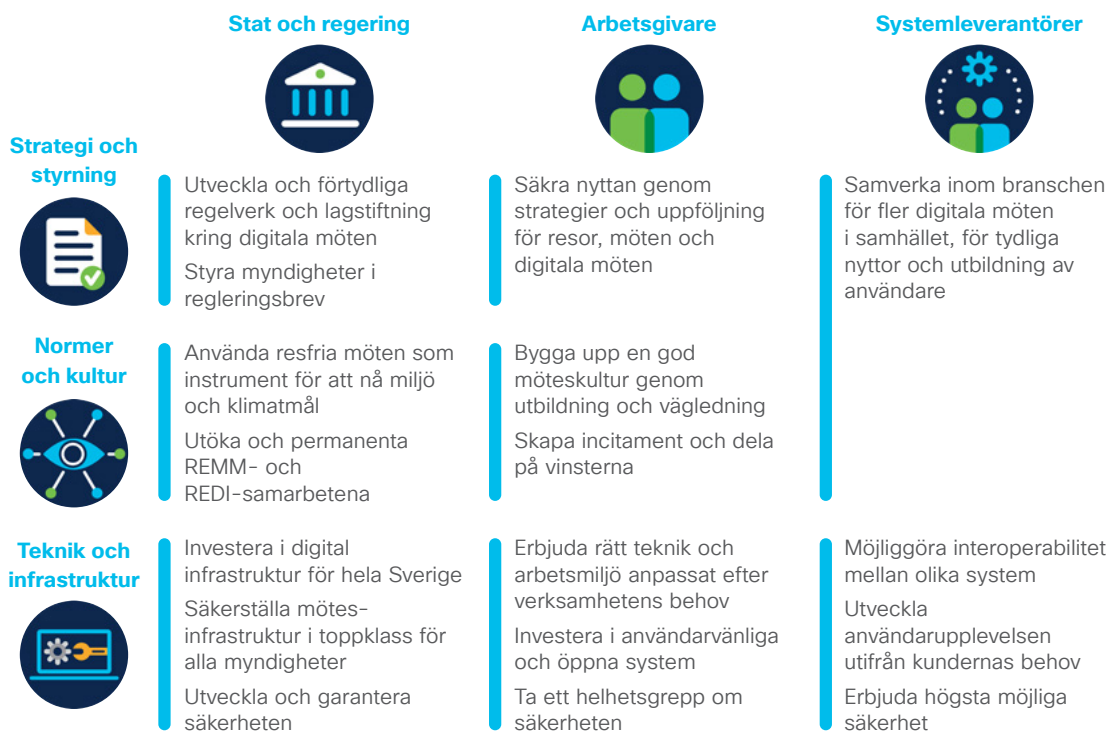
Rekommendationer och åtgärdsförslag

Sverige har alltså goda förutsättningar att uppnå potentialen med resfria möten för ekonomi, tid och miljö – en möjlighet som ännu är underutnyttjad även i internationell jämförelse.

Även om omställningen till resfria möten kräver betydligt mindre investeringar än många andra hållbarhets- och produktivetsåtgärder (ofta relativt små

förändringar i relation till vinsterna) sker den inte av sig själv. Den offentliga sektorn, systemleverantörerna och enskilda arbetsgivare (privata och offentliga) kan alla vidta åtgärder för att driva på utvecklingen och säkerställa att det sker på ett strategiskt sätt som fångar nyttorna för alla intressenter. Detta innefattar att arbeta med tekniska förutsättningar och infrastruktur, med strategi och styrning på alla nivåer samt med normer och kultur på alla arbetsplatser.

Åtgärder för att fånga nyttan av resfria möten

Regering och stat

Regeringen och staten har en viktig roll i att genom reglering, styrning och offentliga investeringar skapa förutsättningar för digitalisering av alla sektorer i hela landet. Den offentliga sektorn står också själv för 20-30 procent av kostnaderna och 10-20 procent av utsläppen kopplade till resor och möten, och kan genom samordnat införande av fler resfria möten bli en drivkraft för hela omställningen och fånga stora nyttor för statskassa och offentliganställda.

- **Utveckla och förtydliga regelverk och lagstiftning kring digitala möten.** Frågor kring dataskydd och offentlighetsprincipens tillämplighet aktualiseras när fler möten sker digitalt och där mötesanteckning kan ske genom att mötet spelas in. Staten kan förtydliga regelverket och ge vägledning för breda användargrupper kring regleringsfrågor. Även arbetsmiljölagstiftningen kan ses över för att tydliggöra arbetsgivarens ansvar vid en ökad andel hemarbete.
- **Investera i digital infrastruktur för hela Sverige.** Sverige har redan idag god bredbandstäckning. Givet att snabb uppkoppling är grunden för ett resfritt möte av hög kvalitet, bör arbetet med att säkerställa hög bredbandskvalitet i hela landet och för alla åldersgrupper fortsätta i hög takt, och även innefatta utbyggnad av exempelvis säkra trådlösa nätverk i skolor och offentliga miljöer
- **Led omställningen genom myndighetsstyrning.** Drygt 1,5 miljoner offentliganställda kan göra en stor skillnad för Sverige, och själva dra direkta fördelar om statliga myndigheter, kommuner och regioner blir världsledande på resfria möten.
  - Regeringen kan använda ökad andel resfria möten som ett av flera instrument för att bidra till omställningen av samhället och för att uppfylla Sveriges miljö- och klimatmål
  - REMM-samarbetet (Resfria Möten i Myndigheter) kan permanentas och utökas till att täcka samtliga statliga myndigheter, för en ambitiös process- och metodutveckling samt uppföljning och delning av goda exempel. På samma sätt kan exempelvis SKR verka för att REDI-samarbetet (Resfria Digitala möten i offentlig sektor) för kommun- och regionsektorn utökas.
  - Regeringen kan i regleringsbrev ställa krav på mål, strategier och uppföljning av resor och resfria, digitala möten. Myndigheternas redovisning kan innefatta tidsåtgång och -vinster, kostnader och besparingar samt utsläpp kopplade till resfria möten.
  - Säkerställ mötesinfrastruktur i toppklass för alla myndigheter, exempelvis genom en myndighetsgemensam upphandling av video- och samarbetsverktyg och säkring av interoperabilitet av alla system som används i offentlig sektor.
- **Utveckla och garantera säkerheten** genom att ta fram standarder och certifieringar av säkra mötesverktyg. Dessa standarder ska gälla för offentlig sektor men kan även fungera som vägledning och rekommendation för privata företag som vill ha hög cybersäkerhet i digitala möten.

Privata och offentliga arbetsgivare

De viktigaste förändringarna sker på varje enskild arbetsplats – och det är också den enskilda organisationen som fångar de stora nyttorna av resfria möten. Företag, kommuner, regioner, myndigheter och varje medarbetare kan arbeta strategiskt för att utnyttja potentialen på bästa sätt.

- **Säkra nyttan genom strategier och uppföljning för resor, möten och digitala möten.** Förutom ekonomiska vinster och tidsvinster är resfria möten ett effektivt sätt för en organisation att ta ansvar för sin

miljöpåverkan och öka attraktiviteten som arbetsgivare. Givet potentialen behöver arbetsgivare lyfta frågan till ledningsnivå, från IT-avdelningen. För att få ut det fulla värdet av potentialen behöver tydliga mål sättas för hur möten ska ske, både i fråga om användning, kostnader och miljö. En sådan strategi ska tydliggöra när resor och fysiska möten är det önskvärda och mest lämpliga sättet att ses. För att fånga potentialen behöver också uppföljning stärkas och kommuniceras för att hjälpa till att sprida insikten om vilken påverkan våra mötesvanor har för organisationens kostnader, produktivitet och klimatavtryck.

- **Bygg upp en god möteskultur genom utbildning och vägledning.** För att fånga nyttan av resfria möten är det ofta våra vanor som är den största barriären. Resfria möten behöver bli en naturlig del av organisationens möteskultur och en mötesstrategi kan därför kompletteras med vägledning och utbildning som utvecklar möteskulturen och ger verktyg för hur digitala möten genomförs effektivt. Sådana kan innefatta praktiska aspekter såsom:
  - Hur fungerar tekniken och hur kan den utnyttjas på mest produktiva sätt?
  - Hur bör en mötesagenda utvecklas för olika format?
  - Hur säkerställer man att alla kommer till tals?
  - Hur skapar man gemensamma normer och förväntningar kring möten?
  - Hur säkerställer man arbetsmiljöaspekter kopplade till, arbetstid och ergonomi?

Chefer bör föregå med gott exempel och visa medarbetarna att de följer de gemensamma normerna.

- **Skapa incitament och dela på vinsterna.** Beteenden förändras lättast om man tjänar något på det. Vinsterna av resfria möten är stora – och arbetstagarna bör ta del av dem. Arbetsgivare kan skapa

incitamentssystem för att resa mindre, exempelvis genom att ge tillbaka delar av den insparade restiden i form av andra investeringar för de anställda, ledighet, eller genom incitament som motsvarar de bonuspoäng som en resa hade gett istället.

- **Erbjuda rätt teknik och arbetsmiljö anpassat efter verksamhetens behov.** För att fånga nyttan av resfria möten behöver varje organisation ha tekniken och infrastrukturen på plats som möjliggör att organisationens användande av resfria möten utvecklas över tid. Det behöver också ske på ett sätt som är säkert och ger en god arbetsmiljö.
  - Investera i användarvänliga och öppna system som möjliggör att genomföra även mer avancerade möten resfritt, och kontinuerligt utveckla organisationens teknik och förutsättningar för resfria möten
  - Säkerställ god arbetsmiljö och flexibla verktyg. Arbetsgivare bör öka möjligheterna till flexibelt arbete, både i närtid och långsiktigt i takt med att nya vanor etableras. Med förändrade vanor och nya mötesformer kommer utmaningar kring hur en god arbetsmiljö kan säkerställas i en mer flexibel tillvaro. Svenska arbetsgivare behöver säkerställa att kontorsmiljöer är lämpade för fler resfria möten, med färre deltagare samt att det finns mötesutrustning som möjliggör resfria möten både på den traditionella arbetsplatsen och i de anställdas hem. Detta är allt viktigare redskap för att konkurrera om talang.
  - Ta ett helhetsgrepp om säkerheten. Medarbetarna litar på att tekniken är säker – det är arbetsgivarens ansvar att säkerställa att de har rätt. Arbetsgivare bör investera i säkra system och utbilda personalen i goda processer (t.ex. identifiering), för såväl fysiska som digitala möten.

Systemleverantörer

Varken det offentliga eller enskilda aktörer kan fånga potentialen av resfria möten om inte leverantörerna av videokonferensprodukter och digitala samarbetsverktyg fortsätter att utveckla sina lösningar för att motsvara användarnas behov och önskemål.

- **Samverka inom branschen för fler digitala möten.** Vissa frågor kan inte lösas av enskilda leverantörer, utan kräver samverkan i branschen. Interoperabilitet (se nedan) är en viktig sådan fråga, men även inom kompetensutveckling för användare, strategier och standarder för nyttouppföljning har branschen gemensamma intressen. Andra exempel kan vara att genom branschinitiativ lyfta normerna kring hur vi möts och tydliggöra tids-, kostnads- och miljönyttorna av resfria möten och effektiva arbetsformer såväl för samhället som för enskilda organisationer och användare.
- **Möjliggör interoperabilitet mellan olika system.** Det är en självklarhet att kunna ringa mellan olika sorters telefoner, skicka epost mellan olika epost-program eller surfa på hemsidor med olika webbläsare. Användare förväntar sig samma sak av

digitala möten. Branschen bör samverka och utveckla standarder och verktyg för att möjliggöra kommunikation mellan videokonferenssystem oavsett plattform.

- **Utveckla användarupplevelsen utifrån kundernas behov.** Många användare upplever fortfarande störningar och bristande kvalitet, eller saknar kompetensen för att utnyttja de digitala verktygen fullt ut. Branschen bör ytterligare stärka sin användarorientering i utvecklingen av digitala samarbetsverktyg. Användarupplevelsen behöver också närma sig det fysiska mötet, med förbättrad personlig och spontan interaktion och ökade möjligheter till kollaborativa möten, vilket utgör en barriär för vissa att genomföra resfria möten idag.
- **Erbjud allra högsta möjliga säkerhet.** I takt med att mer och mer data och kommunikation går genom resfria mötesverktyg blir det allt viktigare att branschens aktörer säkerställer att kommunikation sker säkert. Exempel på förbättringar är autentisering- och krypteringsformer, att etablera gemensamma certifieringar och utbildning av kunderna i säker användning av verktygen.

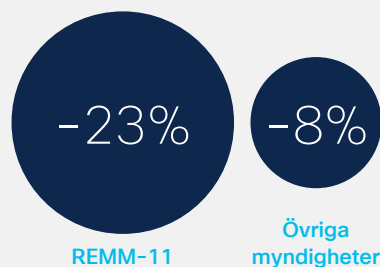
REMM¹

REMM – Resfria Möten i Myndigheter drivs sedan 2011 av Trafikverket. 81 myndigheter har i två omgångar, under 2011 och 2016, fått i uppdrag av regeringen att öka och utveckla användningen av resfria möten inom och mellan myndigheter. Myndigheterna har de senaste åren satsat på att bygga upp den tekniska infrastrukturen och kompetensen för att mötas digitalt, något som har gett resultat. De myndigheter som har varit med i REMM-2011 har de senaste åtta åren minskat koldioxidutsläppen per anställd 15 procentenheter mer än andra myndigheter (23 procent mot 8 procent). De flesta myndigheters medarbetare har nu kunskaper för att genomföra digitala möten och vidareutveckling av tekniken och kunskapshöjande insatser har stärkt förutsättningarna för digital samverkan. Under 2019 nära fördubblades användandet av digitala möten. Detta är trots att bara 40 procent av REMM-myndigheterna har ett styrdokument som tar upp digitala möten som ett verktyg för att minska miljö- och klimatpåverkan från tjänsteresor.

1 Trafikverket (2015): Bäst i världen på resfri samverkan?! Resfria möten i myndigheter

REMM-myndigheter minskade utsläppen avsevärt 2011-2019

Koldioxidutsläpp från tjänsteresor per anställd

Källa: Naturvårdsverket (2020) – Mijöledning i staten 2019

Arbete hemifrån en dag i veckan med resfria möten kan frigöra pendlingstid motsvarande en semestervecka per år för den genomsnittlige svensken¹

¹ IF / YouGov (2014): Genomsnittlig restid till och från arbetet är 50 min i Sverige. Under en årsarbetstid (~250 dagar) motsvarar det 208 timmar. Vid 20 procent färre resor frigörs därmed drygt 40 timmar

Appendix

Metod och källor

För att säkerställa djup och bredd i rapporten har externa kvantitativa och kvalitativa källor kompletterats med enkätundersökningar samt fokusgrupper.

Cisco genomförde tillsammans med Norstat en webbpanel och telefonundersökning 6–18 maj 2020 med ett representativt urval av 1 000 svarande tvärs branscher i de nordiska länderna.

Fokusgrupper genomfördes den 11–14 maj med ledningsgrupper och beslutsfattare i privat respektive offentlig sektor, säljare, IT-ansvariga, HR-specialister samt yrkesgrupper som reser mycket i tjänsten.

Nyttoberäkningar

Det ekonomiska värdet av resfria möten är baserat på Ciscos egna beräkningar som utgår från tidigare analyser från myndigheter och forskning. Två typer av nyttor har beräknats.

- **Minskade reskostnader:** Kostnadsbesparingar för organisationer genom minskade kostnader för resor, vilket inkluderar transport-, övernattnings- och matkostnader.
- **Frigjord produktiv arbetstid:** Värdet av den tid som sparas genom färre resor i tjänsten. Kostnader och potential utgår här från det mer konservativa måttet ”kostnaden för arbetstiden” istället för det potentiella värdet som kan skapas under frigjord arbetstid

Det finns betydande indirekta värden som inte har inkluderats i analysen då uppskattningar av detta värde anses bli för svåra att bedöma, exempelvis värdet av förbättrad miljö, livskvalitet, hälsa och möteskvalitet

Minskade reskostnader

Reskostnader

För direkta reskostnader för tjänsteresor (transport-, övernattnings- och matkostnader) har jämförelser gjorts av olika källors aggregerade estimat (ca 85–120 miljarder per år i Sverige)

- SCB (2018): Svenskars resande 2017 – nationella nyckeltal
- SCB (2020): Svenskars affärsresande 2018–19 – nationella nyckeltal (beställd från SCB)
- World Travel & Tourism Council (2020): Business Tourism Spending
- Global Business Travel Association (2017): Country outlook

Då korta tjänsteresor (exempelvis en-timmes kundbesök på samma ort) inte fångas fullt ut i den aggregerade tjänsteresestatistik ovan har justeringar gjorts. Reslängd för kortare resor i Trafikanalys (2017): RVU Sverige 2015–2016 – Den nationella resvaneundersökningen har analyserats tillsammans med genomsnittliga kostnad per transportslag per och km och adderats till de aggregerade estimaten.

De totala kostnaderna har därefter justerats ned för att endast fånga den del av tjänsteresor med ”möte som huvudsakligt syfte”. Detta gjordes baserat på information om syfte med tjänsteresor i SCB (2020): Svenskars affärsresande 2018-19 – nationella nyckeltal (beställd från SCB) samt Trafikanalys (2017): RVU Sverige 2015-2016.

Värde av minskade reskostnader

Värdet har beräknats som en reduktion med 15 till 30 procent av de totala estimerade reskostnaderna.

Frigjord produktiv arbetstid

Restider

Restid har estimerats från *Trafikanalys (2017): RVU Sverige 2015-2016* justerats för att endast fånga restiden till de möten som har ”möte som huvudsakligt syfte”.

Förhållandet med restiden och kostnader för dessa resor har sedan applicerats på de totala direkta reskostnaderna för att räkna fram aggregerade restider per transportslag.

Kostnad för ej produktiv arbetstid

Kostnaden för restid per transportslag är beräknad från *Trafikverket (2018): Analysmetod och samhällsekonomiska kalkylvärden för transportsektorn: ASEK 6: Kapitel 7 Värdering av kortare restid och transporttid*.

Ovan tar hänsyn till viss del av restid kan vara produktiv, men andelen produktiv restid har justerats upp för att fånga att den tekniska utvecklingen på senare tid (exempelvis bättre WiFi och uppkoppling) som möjliggör ökad produktivitet. Estimaterna har därtill inflationsjusterats från 2014 till 2019 års prisnivå.

Värde av frigjord produktiv arbetstid

Värdet har beräknats som en reduktion med 15 till 30 procent av restiden per transportslag, multiplicerat med värdet per restid och transportslag.

Sektorfördelning

Det totala värdet har fördelats mellan sektorer baserat på *Trafikanalys (2017): RVU Sverige 2015-2016* fördelning av resor mellan sektorer samt Cisco/Norstats undersökning och sysselsättningsstatistik från SCB

Americas Headquarters
San Jose, CA, USA

Asia Pacific Headquarters
Singapore

Europe Headquarters
Amsterdam, The Netherlands

Cisco has more than 450 offices worldwide. Addresses, phone numbers, and fax numbers are listed on the Cisco website at www.cisco.com/go/offices.

Published June 2020

© 2020 Cisco and/or its affiliates. All rights reserved. Cisco and the Cisco logo are trademarks or registered trademarks of Cisco and/or its affiliates in the U.S. and other countries. To view a list of Cisco trademarks, go to this URL: www.cisco.com/go/trademarks. Third-party trademarks mentioned are the property of their respective owners. The use of the word “partner” does not imply a partnership relationship between Cisco and any other company. This document is Cisco public information.